

УДК 330.341

JEL O10 M42

DOI 10.18524/2413-9998.2024.2(57).325245

А. О. Ракитська,

здобувачка третього рівня вищої освіти,

спеціальність Економіка,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна.

e-mail: anna.rakytka@ukr.net

ORCID 0009-0007-7811-1842

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Статтю присвячено дослідженню теоретико-методологічної основи інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці. З'ясовано, що формування та перманентна реалізація інвестиційно-інноваційних процесів забезпечують технологічне оновлення, підвищують рівень конкурентоспроможності національної економіки, що також є запорукою сталого розвитку. Запропоновано фокус та узагальненість наукових підходів щодо інвестицій, інновацій та сталого розвитку у національній економіці. Обґрунтовано, що інвестиційно-інноваційний процес візуалізує сукупність економічних, соціальних, технологічних та екологічних змін, спрямованих на інтеграцію інвестиційних потоків і адаптивних інноваційних рішень в національну економіку, що гармонічно поєднує етапи від формування інвестиційних ресурсів і технологічних рішень до впровадження інновацій у реальний сектор економіки з подальшою їх комерціалізацією. Визначено основні компоненти інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці. Обґрунтовані етапи, які включає інвестиційно-інноваційний процес та визначити його пріоритети. З'ясовано, що інноваційний процес передбачає генерацію ідей, розробку нових технологій, впровадження їх у виробництво, а також маркетингову стратегію бізнес-процесів для реалізації продуктів чи послуг на зовнішньому та внутрішньому ринках.

Ключові слова: інвестиції, інновації, національна економіка, інвестиційно-інноваційний процес, цифровізація, сталий розвиток, глобалізація, конкурентоспроможність, ефективність, інноваційно-активні підприємства, бізнес-процеси.

Вступ. Сучасний стан національної економіки вимагає формування ефективних механізмів розвитку, які базуються на активзації процесів відтворення та впровадження результатів науково-технічного прогресу за підтримки та залучення інвестиційних ресурсів. Архітектура сучасних економічних систем потребує запровадження та реалізації оптимальних процесів, які характеризуються адаптивністю, лаконічністю та

ефективністю, враховуючи потреби сьогодення. Формування інвестиційно-інноваційних процесів сприяє підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, забезпечуючи системну модернізацію виробничих потужностей та стимулюючи структурні зміни в економіці.

В результаті еволюції економічних наукових досліджень та поглядів спостерігається трансформація системних дефініцій, до складу яких можна віднести інновації та інвестиції, які не тільки виступають взаємопов'язаними категоріями, характеризують сучасні соціально-економічні процеси, але й є фундаментом сталого розвитку національної економіки, що особливо важливо в умовах повоєнного відновлення.

Відзначимо, що інвестиційно-інноваційний вектор розвитку стане вагомим основою стратегії сталого розвитку національної економіки, а інвестиційно-інноваційні процеси безпосередньо пов'язані з перебудовою складових господарського комплексу країни та державної політики регулювання економіки.

Огляд літератури. Теоретико-методологічні основи інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці досліджуються у наукових працях багатьох дослідників, серед них А. Даценко [1], А. Колодійчук, В. Пісний, Ж. Семчук [2], І. Охріменко, Н. Вдовенко, Є. Овчаренко, І. Гнатенко [3], А. Гулей [4], Н. Гладинець, Н. Ряшко [5], М. Крутько, М. Романашенко, І. Романашенко [6], Д. Левчинський [7], Г. Кундєєва, О. Соломка, Т. Швед [8] та ін.

Аналіз досліджень і публікацій із зазначеної проблематики показав, що необхідно дослідити теоретико-методичні основи інвестиційно-інноваційних процесів в контексті впливу глобальних викликів сьогодення, що сприятиме сталому розвитку національної економіки.

Мета та завдання. Основною метою даної статті є дослідження та обґрунтування теоретико-методичної основи інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці. Серед основних завдань наукової статті: визначити основні компоненти інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці; дослідження поняття інвестиційно-інноваційного процесу; обґрунтувати етапи, які включає інвестиційно-інноваційний процес та визначити його пріоритети.

Методи дослідження. З метою виконання дослідницьких заходів у контексті даної статті було застосовано наступні методи: теоретико-методологічний аналіз наукових джерел, систематизація концепцій інформаційного пошуку, змістовна діагностика наукових праць, метод групу-

вання інформації, узагальнення наукової літератури та інформаційно-комунікаційних джерел мережі Інтернет, системна діагностика, синтез, оцінка та узагальнення.

Результати та обговорення. Формування та перманентна реалізація інвестиційно-інноваційних процесів забезпечують технологічне оновлення, підвищують рівень конкурентоспроможності національної економіки, що також є запорукою сталого розвитку. Розгляд сутності та значення для розвитку національної економіки, враховуючи принципи сталого розвитку.

Фокусування та узагальненість наукових «підходів надає можливість зрозуміти сталий розвиток як позитивний безперервний процес руху, який задовольняє потреби населення на теперішній час і не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби за умови збереження довкілля. Крім того, сталий розвиток насамперед передбачає:

- поліпшення якості життя людей у тих межах господарської діяльності діяльності, яка не призводить до руйнування природного механізму регуляції довкілля людей та його глобальних змін;
- адаптивність, гнучкість, ефективність національної економіки відповідати глобальним викликам; повертати економічну систему до динамічного та продуктивного стану;
- здатність швидко відновлюватись після потрясінь.
- можливість мінімізувати ризики значних коливань соціально-економічних процесів, забезпечуючи тривалість збереження певного рівня параметрів господарських систем та ефективність виробничих потужностей» [1].

Різноманітність підходів до визначення категорії інновації демонструє, з одного боку полярність, а з іншого – єдність думок, розглядаючи інновації як «вдосконалення технічних характеристик продукції і технологій виробництва, що виражається у досягненні кращих якісних показників виготовленої продукції, здешевленні собівартості продукції, і, відповідно, підвищенні конкурентоспроможності» [2].

Структуру інновацій також змінювалась, враховуючи трансформацію потреб і економічних відносин, виокремлюючи технологічні, соціально-економічні, фінансові, управлінські, процесні тощо.

На думку науковців, «інновація в умовах інноваційної економіки - це високоінтелектуальний розумовий процес діяльності підприємця, державного управлінця або іншого суб'єкту ринку, який складається з

циклів: зародження, проєктування, стратегування, бюджетування, виготовлення та комерціалізації. Крім того, така інновація повинна приносити результат не обов'язково у грошовому вимірі, але й користуватися попитом серед споживачів та мати суспільно корисний ефект» [3].

Зазначимо, що «під інноваційною діяльністю розуміється підприємницька діяльність, яка спрямована на отримання нових когнітивних умінь, технологій управління, специфічних знань в їх синергетичній реалізації зі стейкхолдерами ринку. При цьому головними умовами ефективності такої діяльності є можливість передачі отриманих умінь і знань у виробничу і нематеріальну сфери, комерційний оборот. Якісною основою інноваційної діяльності є суспільні відносини в процесі отримання таких нових умінь і знань, які фундаментально досліджуються на науковому та практичному рівнях» [3].

Детальне дослідження поняття інвестиційно-інноваційного процесу потребує оцінки окремо інвестиційного та інноваційного сегменту, враховуючи їх важливість для розвитку національної економіки в умовах цифрової трансформації, високих технологій та глобальних викликів.

Зауважимо, що сучасне визначення інвестиційно-інноваційного процесу базується на побудові комплексу взаємопов'язаних етапів, які містять елементи інвестиційної привабливості, розвиток інноваційних технологій та їх системну реалізацію на різних рівнях.

На думку вчених, «інноваційний процес — це процес створення, розповсюдження і впровадження продукції і технології, які відрізняються науково-технічною новизною і задовольняють нові потреби спільноти. Інноваційний процес передбачає перетворення наукового знання у фізичну реальність, здійснюється у просторі і часі і складається з певних залежних етапів» [2].

Аналіз сучасних досліджень підтверджує, що на тлі поєднання рушійних сил у вигляді інновацій та інвестицій, інвестиційно-інноваційні процеси є невід'ємною складовою економічного розвитку сучасного макроекономічного середовища, що, в свою чергу має суттєвий вплив на можливість наближення до принципів концепції сталого розвитку.

Інвестиції можуть бути як ендегенного характеру (від суб'єктів господарювання), так і екзогенного характеру (від держави, міжнародних організацій, венчурних капіталістів), а інновації є результатом їхнього ефективного застосування в реальному виробництві та на ринку.

З точки зору науковців, «інвестиційний процес — це об'єкт інсти-

туціонального впливу з боку держави, спрямованого на залучення інвестиційних ресурсів з метою одержання інвесторами прибутку або досягнення іншого корисного ефекту, а також реалізацію державних інтересів щодо забезпечення стійкого економічного зростання і раціональних структурних пропорцій національного господарства» [4].

Підкреслимо, що інвестиційно-інноваційний процес — це сукупність економічних, соціальних, технологічних та екологічних змін, спрямованих на інтеграцію інвестиційних потоків і адаптивних інноваційних рішень в національну економіку, що гармонічно поєднує етапи від формування інвестиційних ресурсів і технологічних рішень до впровадження інновацій у реальний сектор економіки з подальшою їх комерціалізацією.

«Інвестиційно-інноваційні процеси займають окреме місце поруч з іншими методами розвитку економічного потенціалу територій. Їх особливість полягає у тому, що очікуваним результатом такого розвитку є переформатування промислового комплексу країни у цілому на використання інноваційних технологій в організації виробництва та управлінні різними ресурсами» [5].

Інвестиції, з одного боку, забезпечують фінансові ресурси для розвитку суб'єктів господарювання, сучасних технологій, а інновації, з іншого, виступають як основний механізм адаптації та вдосконалення виробничих та супутніх процесів, що забезпечує системну трансформацію соціально-економічних процесів, а також формує нові перспективні можливості для покращення ефективності та цифровізації економіки, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання з супутнім розвитком соціальної та економічної інфраструктури. Крім того, інвестиції є життєво необхідною умовою для розвитку інновацій, адже вони забезпечують фінансування досліджень та розробок, модернізації технологічних процесів, цифрову трансформацію, що як результат підвищує ефективність і конкурентоспроможність національної економіки.

Дослідники «вважають, що елементами інвестиційно-інноваційного розвитку в умовах системних перетворень є нововведення, орієнтовані на підвищення виробничо-технічного потенціалу (через модернізацію, технічне переоснащення, реконструкцію) та вдосконалення організаційно-економічних відносин (через реінжиніринг бізнес-процесів, реорганізацію, реструктуризацію виробництва та системи управління)» [5].

«Планування інвестиційно-інноваційних процесів розвитку територій переважно має проводитися у довгостроковому горизонті. Ор-

ганізація та взаємоузгодження інтересів та напрямів діяльності макроекономічних суб'єктів відбувається внаслідок значних інституційних змін, котрі впливають на способи виробництва, управління ресурсами, накопичення капіталу та структуру споживання» [5].

З іншого боку, «інноваційно-інвестиційний процес – це процес здійснення практичних дій, які спрямовані на впровадження результатів наукових досліджень та розробок і випуск на ринки збуту нових конкурентних товарів, робіт і послуг шляхом реалізації інвестицій» [6].

Аналіз сучасних досліджень показує, що для держави інвестиції в інновації є стратегічними ресурсами, що дозволяє створювати технології, що визначатимуть майбутній технологічний вектор та економічну архітектуру.

Розглянемо детальніше основні атрибутивні властивості та аспекти інновацій. По-перше, сфера високих технологій та інновацій виступає в ролі базового чинника підвищення продуктивності праці та створення нових ринків, що визначає інновації в якості драйвера економічного розвитку з метою ефективної адаптації до нових економічних реалій, особливо в умовах невизначеності та турбулентності. По-друге, країна з розвинутою інноваційною екосистемою здатна залучати більше іноземних інвестицій і створювати високотехнологічні виробництва, що сприяє підвищенню міжнародної конкурентоспроможності. По-третє, зважене стимулювання інвестиційно-інноваційних процесів через державну політику у вигляді системної підтримки наукових досліджень та створення сприятливого інвестиційного клімату для іноземних і внутрішніх інвесторів, що є необхідним в сучасних умовах.

Представлене дозволяє визначити, що у «майбутньому буде відбуватися достатньо тривалий процес компліментарного синтезу інноваційного еволюціонізму та синергетики теорії підприємницьких систем в умовах інноваційної економіки. Саме вони на основі сучасної методології будуть задавати тренд формування логіки визначення сутності "інновації" як найголовнішого інструментарію ефективного підприємництва в національній економіці інноваційного типу» [3].

Зазначимо, що, враховуючи комплексність та системність, інвестиційно-інноваційний процес включає наступні етапи, які характеризуються послідовністю та логічністю:

- інвестиційне планування та системне залучення ресурсів: формування сприятливого інвестиційного клімату, залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, що особливо важливо в умовах повоєнної

- відбудови держави;
- інноваційний розвиток: створення нових технологій, методів організації виробничого процесу, впровадження нових продуктів (послуг);
- процес впровадження та комерціалізації інновацій: інтеграція інновацій в макроекономічне середовище, їх адаптація до сучасних потреб внутрішнього ринку, створення умов для підвищення можливостей використання цифрових технологій.

На думку Д. Л. Левчинського, «інвестиційний процес — це об’єкт інституційного впливу з боку держави, направленої на залучення інвестиційних ресурсів в цілях отримання інвесторами прибутку або досягнення іншого корисного ефекту, а також реалізацію державних інтересів по забезпеченню стійкого економічного зростання і раціональних структурних пропорцій національного господарства» [7].

Враховуючи сучасні підходи до визначення даної категорії, інвестиційно-інноваційний процес – це динамічна сукупність взаємопов’язаних економічних, фінансових та управлінських дій, спрямованих на залучення, розподіл та ефективне використання інвестицій для розробки, впровадження та дифузії інноваційних технологій, продуктів, послуг та бізнес-моделей, що є ключовим механізмом формування конкурентоспроможної та стійкої економіки в умовах цифрової трансформації, глобалізації та турбулентності.

Теоретичні моделі інвестиційно-інноваційних процесів вказують на важливість сприятливого інвестиційного клімату, державної підтримки, а також інтеграції науково-дослідницьких установ і бізнесу для створення екосистеми, яка активно сприяє інноваційним змінам, особливо в умовах невизначеності та турбулентності. Крім того, сутність цих процесів полягає в адаптованій здатності інтегрувати інвестиційні ресурси в інноваційну діяльність для досягнення високих темпів розвитку національної економіки.

Пріоритетне значення інвестиційно-інноваційних процесів полягає в тому, що вони є фундаментом сучасного економічного розвитку, оскільки саме сприяють:

- підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності суб’єктів господарювання;
- структурній модернізації національної економіки;
- створенню нових робочих місць;

- зменшенню технологічного розриву між країнами;
- забезпеченню сталого розвитку, національної та екологічної безпеки.

Дослідження теоретичних аспектів інвестиційно-інноваційних процесів підтверджують наявність кількох ключових етапів, а саме: залучення інвестицій у науково-дослідні роботи, комерціалізація інновацій, їх впровадження у виробничу та соціальну сфери.

У свою чергу, інвестиційний процес включає в себе етапи планування, управління, фінансування та оцінки ефективності використаних ресурсного потенціалу. Інноваційний процес передбачає генерацію ідей, розробку нових технологій, впровадження їх у виробництво, а також маркетингову стратегію бізнес-процесів для реалізації продуктів чи послуг на зовнішньому та внутрішньому ринках.

Функції інвестиційно-інноваційних процесів пов'язані із системними завдання, які виникають в умовах трансформації та глобальних викликів. Крім того, функції інвестиційно-інноваційних процесів характеризуються мультивекторністю, включаючи системні економічні, фінансові, інституційні, технологічні, соціальні та екологічні аспекти, визначаючи фундаментальну основу для стратегічного розвитку на макро-, мезо- та макрорівнях, враховуючи індикатори економічної динаміки, інноваційних трансформацій та адаптації до локальних і глобальних змін та викликів.

Розглядаючи функцію адаптації до зовнішніх економічних викликів, інвестиційно-інноваційні процеси дають можливість національній економіці підлаштуватися до певних змін у ендегенному та екзогенному середовищі, що є суттєвим в умовах глобальних викликів та трансформацій. Поступове забезпечення реіндустріалізації та технологічної модернізації за допомогою інвестицій у нові проєкти та адаптацію до нових економічних реалій можливо завдяки інноваціям через оптимальну адаптацію до змін в умовах макроекономічної нестабільності.

Періодичне впровадження інновацій в різні сфери життя, від охорони здоров'я до освіти та енергетики, суттєво підвищує рівень життя суспільства, зменшуючи соціальні, фінансові, екологічні ризики.

Базовим сегментом інвестиційно-інноваційних процесів є системна мобілізація ресурсів для реалізації інноваційних проєктів на різних рівнях. Крім того, інвестиції в інновації формують умови для ефективної капіталізації знань, що має центральне значення для економічного зростання, фінансово підкріплюючи науково-дослідницьку діяльність на макро-, мезо-, макрорівнях.

Інвестиційно-інноваційні процеси стимулюють необхідний розвиток інституціональних структур, які здатні забезпечити функціонування інноваційної екосистеми, що потребує розробки та включення відповідних нормативно-правових і регуляторних рамок, підтримку інноваційної політики та підвищення ефективності інституційних механізмів через інтеграцію інновацій в інфраструктурні сегменти.

Через механізми науково-технічного прогресу та передачі технологій здійснюється дифузія інновацій, що передбачає впровадження системних знань і технологій на різні рівні економічної діяльності, у тому числі в інноваційно-активних підприємствах, що, у свою чергу, дозволяє змінити економічні парадигми та підвищити економічну ефективність на макро- та мікрорівнях.

На думку Кундєєвої Г. О., «інноваційний розвиток відбувається через дифузії інновацій, це передбачає, що інновації перебувають у стані комерціалізації, і очікуваним ефектом від їх поширення на ринку є окупність вкладених у комерціалізацію інвестицій і забезпечення певного рівня рентабельності їх використання. Враховуючи зазначене, ключовим завданням дифузії інновацій є швидкість їх поширення на ринку і передбачення альтернативних варіантів поведінки дифузора» [8].

Зауважимо, що інвестиційно-інноваційні процеси виступають каталізаторами економічних змін, сприяючи структурній трансформації економіки. За допомогою інвестицій та інновацій з'являються нові економічні осередки, забезпечуючи внутрішню технологічну трансформацію з високим потенціалом соціально-економічного розвитку. Саме це сприятиме поступовій диференціації та інтерналізації інноваційних процесів в межах галузевих та міжгалузевих трансформацій із забезпеченням структурної перебудови національної економіки в умовах цифровізації та діджиталізації.

Підвищення рівня забезпечення конкурентних переваг на зовнішніх і внутрішніх ринках здійснюється за допомогою розвитку інноваційних технологій, що дозволяє досягти високої економічної вартості через продуктову інновацію та створити сучасні, основані на діджиталізації форми управлінських стратегій. Крім того, інвестиційно-інноваційні процеси в межах міжнародної співпраці дозволяють створювати спільні технологічні платформи, які впливають на зростання міжнародної конкурентоспроможності, підтримуючи необхідну інтеграцію національних економік.

В умовах обмежених природних та матеріальних ресурсів функція ресурсної ефективності є важливою складовою інвестиційно-інноваційних

процесів. Виокремлення сегментів стратегії сталого розвитку, яка передбачає застосування чистих технологій та відновлюваних джерел енергії, із впровадженням інтеграції екологічних інновацій та зелених технологій, базується на впровадженні інновацій, які забезпечують значне зниження екологічних наслідків, покращуючи екологічну стійкість виробництва та знижуючи рівень неефективного споживання природних ресурсів.

Висновки. У результаті проведеного дослідження представлені теоретична та методична основа інвестиційно-інноваційних процесів у національній економіці, що дало змогу визначити функціональний аспект інвестиційно-інноваційних процесів в умовах трансформації та глобальних викликів. Під час дослідження було обґрунтовано доведено, що інвестиційно-інноваційний процес — це динамічна сукупність взаємопов'язаних економічних, фінансових та управлінських дій, спрямованих на залучення, розподіл та ефективне використання інвестицій для розробки, впровадження та дифузії інноваційних технологій, продуктів, послуг та бізнес-моделей, що є ключовим механізмом формування конкурентоспроможності та стійкості економіки в умовах цифрової трансформації, глобалізації та турбулентності. Теоретичні моделі інвестиційно-інноваційних процесів вказують на важливість сприятливого інвестиційного клімату, державної підтримки, а також інтеграції науково-дослідницьких установ і бізнесу, у тому числі інноваційно-активних підприємств, для створення екосистеми, яка активно сприяє інноваційним змінам, особливо в умовах невизначеності та турбулентності.

Список використаної літератури

1. Даценко А. Концептуальні засади проблеми сталого розвитку національної економіки України. Економіка та суспільство. 2023. № 57. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-6> (дата звернення: 02.10.2024).
2. Колодійчук А. В., Пісний В. М., Семчук Ж. В. Сутність інновацій, структура та основні етапи інноваційного процесу. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Т. 19, № 9. С. 191–196.
3. Інновації в системі стратегічного управління безпекою національної економіки в умовах ризиків та невизначеності глобалізації / І. В. Охріменко та ін. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 4–9. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.8.4> (дата звернення: 03.10.2024).
4. Гулей А. І. Сутність і економічна природа інвестицій та інвестиційного процесу. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 16. С. 15–17.
5. Гладинець Н., Ряшко Н. Теоретичні основи інвестиційно-інноваційних процесів розвитку територій. Економічний простір. 2021. № 169. С. 56–60. URL: <https://>

/doi.org/10.32782/2224-6282/169-10 (дата звернення: 02.10.2024).

6. Крутько М. А., Романащенко М. О., Романашенко І. О. Роль інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки України. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2021. № 1. С. 24–28. URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-1-4> (дата звернення: 02.10.2024).
7. Левчинський Д. Л. Суть та економічна природа інвестицій і інвестиційного процесу. Механізм регулювання економіки. 2011. № 2. С. 131–139.
8. Кундеева Г. О., Соломка О. М., Швед Т. В. Дифузія як чинник розвитку інноваційного процесу. Determinants of innovation and investment development of multibranch entrepreneurship, tourism and hospitality industry : монографія / ред. В. М. Яценко. Nuremberg, 2019. P. 46–57.

Стаття надійшла 09.10.2024 р.

A. O. Rakytska,

PhD student (Economics),

Odesa I. I. Mechnikov National University,

24/26, Frantsuzkyi bulvar, Odesa, 65058, Ukraine.

e-mail: anna.rakytska@ukr.net

ORCID 0009-0007-7811-1842

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF INVESTMENT AND INNOVATION PROCESSES IN THE NATIONAL ECONOMY

The article is devoted to the study of the theoretical and methodological basis of investment and innovation processes in the national economy. It is found that the formation and permanent implementation of investment and innovation processes provide technological renewal, increase the level of competitiveness of the national economy, which is also a guarantee of sustainable development. The focus and generalization of scientific approaches to investment, innovation and sustainable development in the national economy are proposed. It is substantiated that the investment and innovation process visualizes a set of economic, social, technological and environmental changes aimed at integrating investment flows and adaptive innovation solutions into the national economy, which harmoniously combines the stages from the formation of investment resources and technological solutions to the introduction of innovations into the real sector of the economy with their subsequent commercialization. The main components of investment and innovation processes in the national economy are determined. The stages that the investment and innovation process includes are substantiated and its priorities are determined. It was found that the innovation process involves the generation of ideas, the development of new technologies, their implementation in production, as well as a marketing strategy for business processes for the sale of products or services in foreign and domestic markets.

Analysis of research and publications on the above issues showed that it is necessary to investigate the theoretical and methodological foundations of investment and

innovation processes in the context of the impact of today's global challenges, which will contribute to the sustainable development of the national economy.

Theoretical models of investment and innovation processes indicate the importance of a favorable investment climate, state support, as well as the integration of research institutions and business, including innovative enterprises, to create an ecosystem that actively promotes innovative changes, especially in conditions of uncertainty and turbulence.

Keywords: investments, innovations, national economy, investment and innovation process, digitalization, sustainable development, globalization, competitiveness, efficiency, innovative enterprises, business processes.

References

1. Datsenko, A. (2023). Kontseptualni zasady problemy staloho rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy [Conceptual foundations of the problem of sustainable development of the national economy of Ukraine]. *Economy and Society*, (57). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-6>. (in Ukrainian)
2. Kolodiichuk, A. V., Pisnyi, V. M., & Semchuk, Zh. V. (2009). Sutnist innovatsii, struktura ta osnovni etapy innovatsiinoho protsesu [Essence of innovations, structure and basic stages of innovative process]. *Scientific Bulletin of UNFU*, 19(9), 191–196. (in Ukrainian)
3. Okhrimenko, I. V., Vdovenko, N. M., Ovcharenko, Ye. I., & Hnatenko, I. A. (2021). Innovatsii v systemi stratehichnogo upravlinnia bezpekoiu natsionalnoi ekonomiky v umovakh ryzykiv ta nevyznachenosti hlobalizatsii [Innovations in the system of strategic security management of the national economy in the conditions of risks and uncertainty of globalization]. *Ekonomika ta derzhava*, (8), 4–9. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.8.4>. (in Ukrainian)
4. Gulei, A. I. (2013). Sutnist i ekonomichna pryroda investytsii ta investytsiinoho protsesu [Essence and economic nature of investments and investment process]. *Investytsii: Praktyka ta dosvid*, (16), 15–17. (in Ukrainian)
5. Hladynets, N., & Riashko, N. (2021). Teoretychni osnovy investytsiino-innovatsiinykh protsesiv rozvytku terytorii [Theoretical framework for investment and innovation processes of territorial development]. *Ekonomichnyi prostir*, (169), 56–60. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/169-10>. (in Ukrainian)
6. Krutko, M. A., Romanashenko, M. O., & Romanashenko, I. O. (2021). Rol innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v ahromomu sektori ekonomiky Ukrainy [The role of innovation and investment processes in the agricultural sector of the economy of Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, (1), 24–28. <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-1-4>. (in Ukrainian)
7. Levchynskiy, D. L. (2011). Sut ta ekonomichna pryroda investytsii i investytsiinoho protsesu [Essence and economic nature of investments and investment process]. *Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky*, (2), 131–139. (in Ukrainian)
8. Kundicieva, H. O., Solomka, O. M., & Shved, T. V. (2019). Dyfuziia yak chynnyk rozvytku innovatsiinoho protsesu. In V. M. Yatsenko (Ed.), *Determinants of innovation and investment development of multibranch entrepreneurship, tourism and hospitality industry* (pp. 46–57). Verlag SWGimex GmbH. (in Ukrainian)